TOLNA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Bonyhádi Járási Hivatala

Iktatószám: TO-01I/31/770-14/2015.
Ügyintéző: -

Tárgy: Kéknyelv betegség miatt elrendelt intézkedések

HATÁROZAT

Kéknyelv betegség előfordulásának megállapítása miatt jelen határozat mellékletében szereplő települések közigazgatási területén 2015. 09. 23-tól, a kéknyelv betegségre fogékony állatokat (szarvasmarha, bivaly, juh, kecske) tartó telepek esetében

Megfigyelési zárlatot rendelek el.

• a megfigyelési zárlat alatt álló állományokba az intézkedés alapjául szolgáló kitörés(ek) megállapításától számítva 30 napig fogékony állatot beszállítani és onnan kiszállítani tilos,
• a fogékony állatok kiszállítására vonatkozó tilalom alól azonnali vágás vagy a védőkörzet más településére irányuló, továbbtartási céllal történő kiszállítás esetén az állattartó kérelemére a Tolna Megyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály (továbbiakban: Járási Hivatal) adhat felmentést, ha az előzetesen elvégzett diagnosztikai vizsgálatok kedvező eredménye alapján a kéknyelv betegség gyanúja a telepen a szállítás időpontjában kizárható;
• a betegségre fogékony állatállományokban a TMKH által kijelölt állatorvosnak el kell végezni az állatok klinikai szűrővizsgálatát.
• az állategészségügyi hatóság végrehajtja a kitörés körüli 20 kilométeres sugarú körben lévő gazdaságokban található valamennyi fogékony állat rovarirtó szerrel történő kezelését és a védőoltásban még nem részesült egyedek kétszeri vakcinázását.
• nyilvántartást kell készíteni azokról a helyekről, amelyek elősegíthetik a kórokozó átvivő túlélését, vagy menedéket nyújtanak számára, elsősorban azokról a helyekről, amelyek kedveznek a kórokozó átvivő szaporodásának;
• a kórokozó terjedésének akadályozásában segít a fogékony állatokat tartó gazdaságok környékén a törpeszúnyogok élőhelyeinek lehetőség szerinti gyérítése (vízállásos területek, a trágya, trágyalé mechanikai úton, földréteggel történő fedése)
• a zárlat időtartama alatt bekövetkezett elhullás esetén annak okát fel kell deríteni, a betegség megállapításához szükséges vizsgálatokat elvégezni, és vizsgálati anyagot az NRL-be küldeni.

Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály
7100 Szekszárd, Tormay Béla u. 18. Telefon: (36 74) 529-086 Fax: 74/512-244 **E-mail: szekszardebai@tmkh.gov.hu**
Honlap: www.kormanyhivatal.hu

Jelen határozat ellen, annak közlésétől számított 15 napon belül a Tolna Megyei Kormányhivatalnak címzett (7100 Szekszárd, Augusz I. u. 7.), de a Tolna Megyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatal Szekszárdi Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályához 2 példányban benyújtott illetékmentes fellebbezésnek van helye.
A fellebbezés elektronikus úton történő benyújtására nincs lehetőség.
A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó.
A határozat közlése az érintett településeken helyben szokásos módon való nyilvános közzététel útján történik.

INDOKOLÁS

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Állat-egészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságának M2015-30047304 számú eredményközlője szerint Szedres településen kéknyelv betegség előfordulása került megállapításra, ezért a kéknyelv betegség elleni védekezés szabályairól szóló 31/2009. (III. 27.) FVM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 10. § (3) bekezdésének a) pontja szerint határoztam.

Az eljárás során hatáskörömet az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 51. § (3) bekezdés b) és j) pontjai, valamint a 68/2015. (III. 30.) a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági feladatainak meghatározásáról szóló kormányrendelet 5. § (5) bekezdése, illetékességemet a 66/2015. (III. 30.) a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló kormányrendelet 2. § (4) bekezdése határozza meg.

Határozatomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdésének, valamint a 72. § (1) bekezdésének megfelelően adom ki.
A fellebbezés jogáról és annak módjáról a Ket. 72. § (1) bekezdés da) alpontja, 98. § (1) és 99. § (1) bekezdése, valamint a Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése alapján adtam tájékoztatást.

A határozatnak fellebbezésre való tekintet nélkül történő azonnali végrehajtását az Éltv. 42. § (1) bekezdés d) pontja alapján rendeltem el.
A fellebbezés illetékmentességét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 33. § (2) bekezdés 25. pontja állapította meg.
A határozat nyilvános közzététel útján történő közlését a Ket. 80/A. § (1) bekezdés d) pontja alapján rendeltem el.

Szekszárd, 2015. szeptember 24.

Zsalakóné dr. Studer Krisztina járási hivatalvezető nevében és megbízásából

Tolna Megyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatala 1. Szekszárdi Kirendeltsége

Dr. Radics Attila
osztályvezető

Melléklet: 1 db

Fácánkert	Tolna
Fadd	Tolna
Kistormás	Tolna
Kölesd	Tolna
Medina	Tolna

Kéknyelv betegség

RÖVID ISMERTETŐ

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

MI AZ A KÉKNYELV BETEGSÉG?

A kéknyelv betegség (angolul: bluetongue) törpeszúnyogok által terjesztett fertőző, de állatról állatra közvetlenül nem terjedő vírusos állatbetegség, mely a házi és vadon élő kérődző állatokat (szarvasmarha, juh, kecske, szarvasfélék) támadja meg.

A betegség súlyossága eltérő a különböző fogékony fajok körében. A tünetek juhokban általában súlyosabbak (lesoványodás vagy elhullás), a szarvasmarhák rendszerint kevésbé érzékenyek a betegségre. A fertőzött állatoknál az elhullási arány viszonylag alacsony, de a betegség súlyos szövődményekkel járhat, így sokáig elhúzódhat.

A vírusnak jelenleg 26 ismert szerotípusa van. Hazánkban 2014 őszén a 4-es szerotípust azonosították.

MI AZ A KÉKNYELV BETEGSÉG?

A kéknyelv betegség világszerte előfordul, olyan régiókban, ahol a betegség terjesztéséért felelős törpeszúnyogok jelen vannak. Így Afrikában, Ázsiában, Ausztráliában, Európában és Észak-Amerikában egyaránt megállapították már a betegséget. A betegség megjelenése szorosan összefügg a törpeszúnyogok aktivitásával, tehát meleg és nedves időszakokban gyakoribb, majd az első fagy és tartós hideg beálltával megszűnik.

Európában korábban csak alkalmanként, a görög szigetekre behurcolva fordult elő, azonban az elmúlt évtizedben a kórokozót egyre több országban azonosították. Az esetek száma jelentősen megnőtt, súlyos gazdasági károkat okozva. A betegség 2014 nyarán-őszén újra megjelent Törökországban is és folyamatosan észak felé terjedve megjelent Görögország, Bulgária és Románia teljes, valamint a balkáni országok egyes területein.

A betegség Magyarország déli részén 2014 őszén jelent meg. Azóta Baranya, Bács-Kiskun, Békés Csongrád és Tolna megyékben állapítottak meg a betegséget.

A kórokozót kizárólag a törpeszúnyogok (kórokozó átvivő, vagy vektor) terjesztik. A törpeszúnyogok a vírust hordozó állatok vérével táplálkozva fertőződnek, majd a bennük szaporodó kórokozót továbbboltják a fogékony kérődzőkbe. Az állatok egymást közvetlen kapcsolat útján nem fertőzik.

Fontos tudni, hogy a tüneteket nem, vagy nem kifejezetten mutató fertőzött szarvasmarhák jelentős szerepet játszanak a betegség fenntartásában, mivel a vírushordozó egyedek heteken át fertőzhetik a belőlük vért szívó törpeszúnyogokat.

MI AZ A SZEZONÁLISAN VEKTORMENTES PERIÓDUS?

Az év azon szakasza, amikor a kedvező időjárási körülmények miatt a kéknyelv betegség terjesztéséért felelős törpeszúnyog fajok aktivitása egy kritikus szint alá csökken. Ilyenkor a fertőzést közvetítő szúnyogok eltűntével a betegség terjedése is megáll.

Magyarországon a vektormentes periódus jellemzően december elejétől március végéig tart. A pontos dátumot az Országos Főállatorvos hirdeti ki az időjárási adatok és a rovarcsapdázások eredményeitől függően.

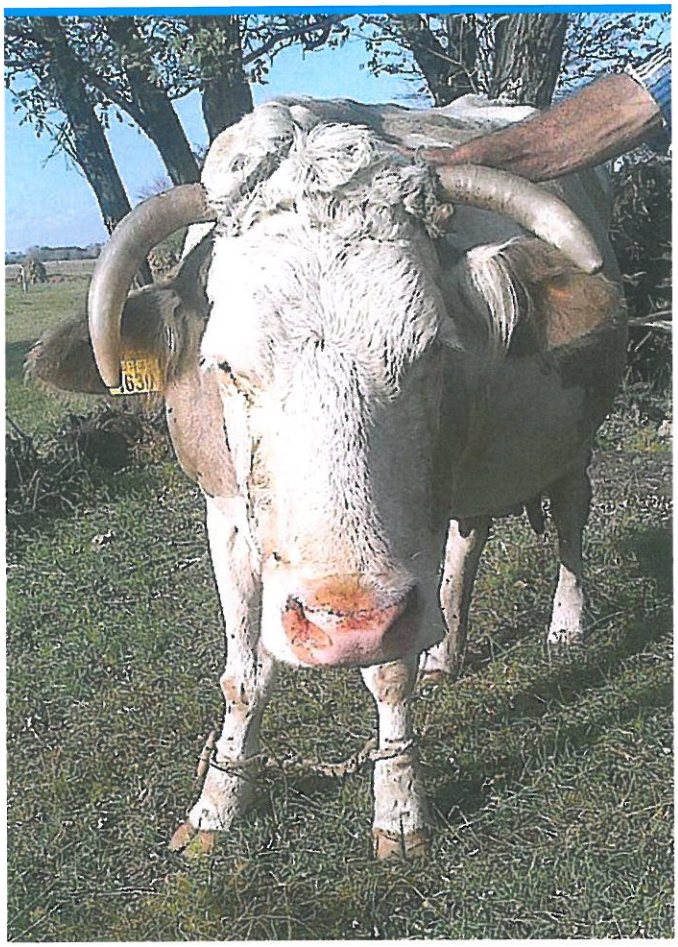

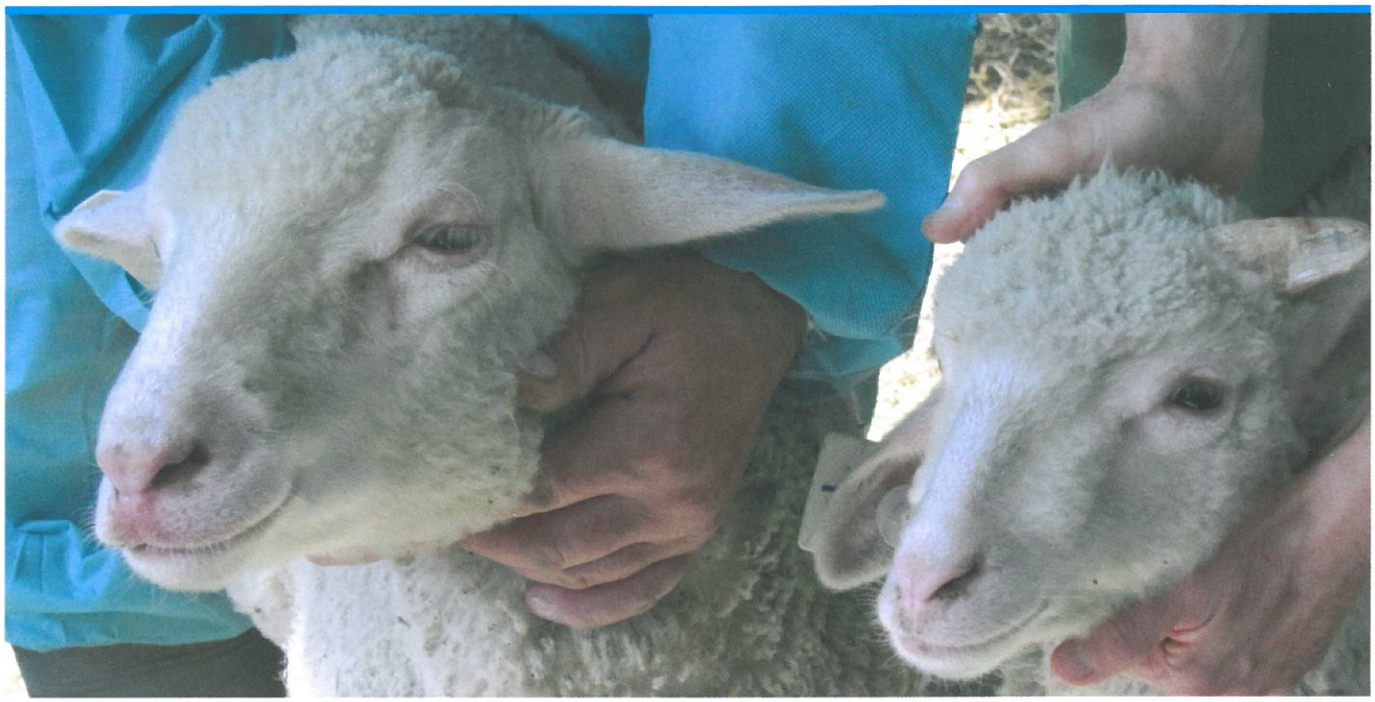

MIK A BETEGSÉG KLINIKAI TÜNETEI?

Fertőzött juhokban a klinikai tünetek eltérőek, de a következő tünetek mutatkozhatnak:

1. láz,
2. vérzés és fekélyesedés a száj és orr nyálkahártyán,
3. fokozott nyálzás, orrfolyás és kötőhártya gyulladás,
4. duzzadt száj és nyelv,
5. sántaság, mivel a lábvégek vizenyőssé válhatnak és kifekélyesednek,
6. bágyadtság és lesoványodás,
7. hasmenés, hányás és tüdőgyulladás,
8. a nyelv kékes elszíneződése vérkeringési zavarok miatt (ritka),
9. a vemhes állatok elvetélhetnek.

A szarvasmarhák kevésbé érzékenyek, így gyakran tünetmentesek vagy csak enyhe tüneteket mutatnak. Kecskék és a vadon élő kérődzők pedig többnyire tünetmentesen átvészelik a betegséget.

HOGYAN LEHET A BETEGSÉGET KIMUTATNI?

A betegség gyanúja a jellemző tünetek alapján merülhet föl, de a fertőzöttség megerősítése vérmintából vagy az elhullott állat szervmintáiból, laboratóriumi (szerológiai és virológiai) módszerekkel történik.

MILYEN INTÉZKEDÉSEKET TESZ A HATÓSÁG A BETEGSÉG MEGFÉKEZÉSE ÉRDEKÉBEN?

A betegség hazai megjelenése miatt a NÉBIH szigorított állategészségügyi intézkedéseket rendelt el.

A kitörések esetében elrendelték:

1. a kitöréssel érintett állattartó hely helyi zárlatát,
2. a klinikai tüneteket mutató, virológiailag pozitív állatok leölését, illetve a klinikai tüneteket nem mutató, virológiailag pozitív állatok elkülönített levágását,
3. az állományok szúnyogellenes kezelését,
4. a fokozott megfigyelést (surveillance) a kitörések körüli 3 km sugarú körben,
5. a kitörések körül 20 km sugarú körben a 2000/75/EK Tanácsi irányelv 4. cikkében foglaltak szerinti intézkedéseket (megfigyelési zárlat elrendelése a fogékony állatot tartó állattartó helyekre),
6. minimum 100 km sugarú körben védőkörzet,
7. a védőkörzet körüli min. 50 km sugarú körben megfigyelési körzetet,
8. a kéknyelv betegség felderítését célzó monitoring program keretein belül végzett vizsgálatok számának megemelését.

Fontos, hogy a megállapított védő- és megfigyelési zóna területéről kéknyelv betegségre fogékony állatot kiszállítani csak hatósági engedéllyel lehet.

MILYEN VÁLTOZÁSOK TÖRTÉNTEK A HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK TERÉN?

Az országos főállatorvos által kiadott 1/2015. számú határozat értelmében az új kéknyelv betegség kitörések esetében a megállapítás helyén és annak 20 km-es sugarú körében kötelező lesz végrehajtani a fogékony állatok vakcinázását. Ilyen esetben az oltóanyag beszerzési és beadatási költségei az államot terhelik. A kötelező vakcinázás elrendelésével a virológiailag pozitív egyedeket nem kell már leölni, illetve elkülönítetten levágni.

ELÉRHETŐ VAKCINA A KÉKNYELV BETEGSÉG ELLEN?

Igen, de használata korlátozott. Az országos főállatorvos által kiadott 1/2015. számú határozat értelmében a bármikor bekövetkezett kitörés miatt elrendelt korlátozás alatt álló területen engedélyezett a fogékony fajok vakcinázása. Ilyen esetben az oltóanyag beszerzési és beadatási költségei az állattartót terhelik. Az immunizált állatokról az állattartónak és a vakcinázást végző állatorvosnak naprakész nyilvántartást kell vezetni.

A kéknyelv betegség miatt korlátozás alatt nem álló területeken az állatok immunizálása továbbra is tilos.

MI TEGYEK, HA ARRA GYANAKSZOM, HOGY KÉKNYELV BETEGSÉGBEN BETEGEDTEK MEG AZ ÁLLATAIM?

Mivel a kéknyelv betegség bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség, haladéktalanul forduljon állatorvosához vagy a járási állategészségügyi hivatalok munkatársaihoz.

Fontos tudni, hogy a bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén az állattartót állami kártalanítás nem illeti meg.

MINT ÁLLATTARTÓ, MIT TEHETEK MÉG, HOGY MEGELŐZZEM A BETEGSÉGET?

Mivel kizárólag a törpeszúnyogok által terjed a betegség, a megelőzést segíti, ha a fertőzött szúnyogok nem csíphetik meg a fogékony állatokat. Ezért javasoljuk:

1. az állatok kezelését engedélyezett állatgyógyászati rovarölő és/vagy rovarriasztó készítményekkel,
2. állattartó épületek és trágyatárolók rovarölő szerrel való kezelését,
3. az állattartó telep környezetében a szúnyogok szaporodására alkalmas vizes-nedves helyek felszámolását, illetve rovarölő szerrel való kezelését,
4. az állatok zártan tartását a törpeszúnyogok aktivitásának csúcsán (napnyugtától napkeltéig).

A járványügyi helyzet romlása miatt az Európai Bizottság és a tagállamok egy Útmutatót állítottak össze a kéknyelv betegség vírusát terjesztő vektoroktól, a törpeszúnyogoktól mentes létesítmények kialakításához. Az Útmutatóban foglalt követelmények teljesítése esetén vakcinázás nélkül is lehetséges az állatok kiszállítása a körzetekből. A NÉBIH honlapján elérhető az Útmutató, valamint a vektormentesítésre használható szerek listája.

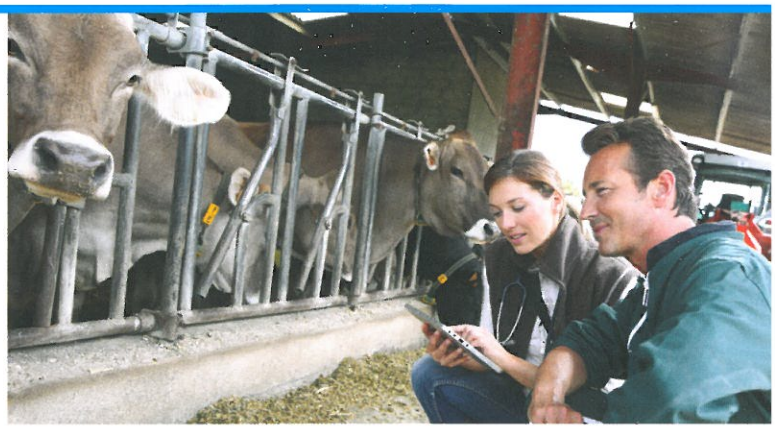

MILYEN KÖZEGÉSZSÉGÜGYI KOCKÁZATAI VANNAK A BETEGSÉGNEK?

A kényelv betegség emberre semmilyen veszélyt nem jelent, az esetlegesen fertőzött állatokból származó hús vagy egyéb élelmiszer sem jelent kockázatot.

HOGYAN SZÁLLÍTHATOK BETEGSÉGRE FOGÉKONY ÁLLATOT?

1. Kéknyelv betegségtől mentes területről (amely sem a védő, sem a megfigyelési körzet hatálya alá nem tartozik), fogékony állat belföldre és az EU tagállamaiba a kéknyelv betegséggel kapcsolatos korlátozások nélkül szállítható.

2. Belföldön a védőkörzeten belül a klinikailag egészséges állatok szállítása a szolgáltató állatorvos által kitöltött kiegészítő igazolással lehetséges, amennyiben 30 napon belül nem fordult elő az állományban kéknyelv betegség és a betegség megállapítása miatt az állomány nem áll helyi zárlat alatt.

3. Belföldön a megfigyelési körzeten belül vagy megfigyelési körzetből védőkörzetbe a klinikailag egészséges állatok szállítása a szolgáltató állatorvos által kitöltött kiegészítő igazolással lehetséges, amennyiben 30 napon belül nem fordult elő az állományban kéknyelv betegség és a betegség megállapítása miatt az állomány nem áll helyi zárlat alatt.

4. Védőkörzetből megfigyelési körzetbe, védőkörzetből vagy megfigyelési körzetből mentes területre csak az illetékes megyei állategészségügyi hatóság engedélyével lehet kiszállítani állatot. Az állategészségügyi hatóság ilyen engedélyt az alábbi esetekben adhat:
   - a szállítás a szezonális vektormentes időszakban történik, vagy az állatokat a jogszabályban meghatározott és az állategészségügyi hatóság által jóváhagyott vektortól védett létesítményben tartották és a jogszabályban meghatározott vizsgálatok negatív eredménnyel megtörténtek,
   - a kéknyelv betegség adott területen előforduló szerotípusa elleni vakcinázást követően a jogszabályban előírt várakozási idő letelt, illetve a védettség kialakulását követően a szükséges vizsgálatok negatív eredményt hoztak,
   - a betegséget igazoltan átvészelt állatok szállíthatók, ha a jogszabályban előírt vizsgálatok kombinációja kedvező eredményt hozott.

A védő- vagy megfigyelési körzetből induló belföldi szállításnál a feltételek teljesülését a hatósági állatorvosnak kell igazolnia a kéknyelv betegségre vonatkozó kiegészítő igazoláson. Ha a szállítás másik Európai Uniós tagországba történik, a feltételek teljesülését az állategészségügyi bizonyítványban, illetve a TRACES rendszeren keresztül kell igazolni.

Ha a szállítás nem EU tagországba történik, akkor a fogadó ország feltételrendszere szerint kell eljárni.

HOL TALÁLOK TOVÁBBI INFORMÁCIÓKAT?

A NÉBIH honlapján http://portal.nebih.gov.hu/ részletes és naprakész információkat találhat a betegségről, az elrendelt védő- és megfigyelési körzetekről, valamint listát az érintett településekről (https://www.nebih.gov.hu/aktualitasok/hirek/Magyarorszagon_is_megjelent_a_keknyelv_betegseg.html).

NÉBIH ZÖLD SZÁM 06 80 263 244

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
www.nebih.gov.hu
ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu
www.facebook.com/nebih.hu
Telefon: 06-1-336-9000

Fotók:
Dr. Aladics Sándor | NÉBIH | Fotolia